



"מעורב לא ירושלמי" עבודה בצוותים מעורבים ; יהודים וערבים בימיה הראשונים של חרבות ברזל

אביגיל רוט דומן MSW, מנהלת שירות לעבודה סוציאלית
טרי פרלומטר MSW, עו"ס רווחה עובד
בית חולים השרון

רקע

ב-7.10.23 נכפתה על ישראל מתקפה חסרת תקדים באופייה ובהיקפה. מלבד הפוגרומים והטילים, עלה חשש משמעותי להתפתחות מהומות ע"י האוכלוסייה הערבית תושבי ישראל, בדומה לשומר חומות ב-2021, אז למדו הצוותים לכבד את השונות המגזרית ולמעשה נשמר עד אוקטובר איזון עדין במרחב הציבורי והמקצועי.
בית חולים השרון מאופיין בצוות רב מקצועי ממגזרים שונים, כאשר אחוז גבוה של עובדים הם מקרב החברה הערבית (כ-50%). היקף ועוצמת האירועים, פגעו במרקם העדין שהתקיים. ולמעשה, תחושת השותפות ההדדית התערערה ובמקומה השתלטו תחושות של חוסר אמון, חשדנות הדדית, כאב ואכזבה.

מטרות ההתערבות ויעדיה

1. לעלות לסדר היום את השיח אודות המתח הקיים בין העובדים ולתת מקום לתחושת הקשות הנובעות מערעור הסטטוס קוו שהיה קיים טרם המלחמה.
2. בניית גשר ותשתית מחודשת ליחסי אמון בצל המשבר, לשם המשך עבודה משותפת וזאת על אף הכאב, הפערים והמציאות הכאוטית.

תהליך העבודה

1. **מיפוי הצרכים** ב-8.10 כלל ירידה לשטח והתערבות ראשונית בשעת משבר תוך מתן כלים להתמודדות עם המציאות הכאוטית.
2. **ההתערבות**
 - 2.1 קבוצתיות ספונטנית ומתוכננת. כבר אז עלו ניצנים למתיחות הבינמגזרית שנוצרה.
 - 2.2 פרטניות להפחתת תחושת המצוקה
 3. **איתור יזום** לעובדים הזקוקים להתערבות: במייל ארגוני, ע"י מנהלים ישירים ובמפגשים יזומים
 4. **התייחסות למתיחות הבין מגזרית**
 - 4.1 בעקבות החרפה ברמת המתיחות הבינמגזרית, נבנתה תוכנית עבודה ליצירת שינוי ארגוני ומרחב בטוח
 - 4.2 מפגש "שולחן עגול- שיח מחבר, מכבד" מסקטורים שונים - המפגש הונחה ברגישות רבה והיווה מפגש תקדימי בו נוצר מרחב בטוח המאפשר שיח מחבר ומכבד ומכיל.
 5. **פעילות הפגמית** לעובדים - בי"ח יזם פעילויות חווייתיות ליצירת מרחב בטוח לשיח מחבר ואחד, שעולה על תחושת הניכור
 - 5.1 סדנאות צילום פוטותרפיה- תוצרי הסדנא הוצגו בתערוכה
 - 5.2 יום הוקרה לעובדים תחת הסלוגן- "יחד נטפל- יחד ננצח" אשר כלל שי לעובדים צילומי בינה מלאכותית, דוכני פינוק וארוחת צהריים חגיגית

יחד נטפל, יחד ננצח



מסקנות והמלצות:

לשירות לעו"ס יש תפקיד מרכזי בהתארגנות ביה"ח במעבר החד מימי השגרה אל מלחמת חרבות ברזל ותיווך ההבנה שכולנו שותפים למציאות טראומטית אחת.
תפקיד מקום עבודה להבטיח סביבת עבודה בטוחה לעובדיה. חרבות ברזל העלתה לשיח התמודדות שלא היתה מוכרת קודם לכן בעוצמתה. בהתערבות אמיצה ורגישה, ביה"ח, בהובלת העו"ס, הצליח להתמודד עם האתגר ע"י יצירת **מרחב בטוח לשיח מכבד**.
ההבנה כי מתן הלגיטימציה לדבר ולשתף בתכנים שאינם בהכרח "פוליטיקלי קורקט", היה בעל חשיבות תרפויטית עבור המשתתפים וכלל העובדים, בכך שניטרל והפחית את עוצמות של התחושות הקשות, גם עבור מי שלא היה פייזי במפגש המשותף.

תוצאות:

ניכרת עליה במספר העובדים שנזקקו להתערבות בצל המלחמה בשל מצוקה נפשית חדשה.
סך התערבויות פרטניות של עו"ס עם עובדים בעקבות המלחמה 10.23-2.24 :
187 עובדים טופלו מהם, 145 התערבויות ישירות לחרבות ברזל (154 בתקופה אשתקד)
26 התערבויות קבוצתיות